

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ และการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประธานรัฐสภาเสนอคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และคำร้องเพิ่มเติมลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า

๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒) การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๑๔๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๕ (๑) และมาตรา ๕๖ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ มิได้กำหนดเหตุสิ้นสุดไว้ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ และ

๓) การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้ง โดยอ้างว่า มีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๔ และอ้างเหตุผลในการออกคำสั่งว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยมีได้ดำเนินการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘๕/๕ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ความว่า

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยา เขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง เขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี เขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ และเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี มิได้เป็นไปได้สุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากก่อนได้รับเลือกตั้ง นายกี สุกธีระ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดขอนแก่น นางพวงเล็ก บุญเชียง สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพะเยา นางสาววย แว้วฒนะ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายธรรมบุญ มงคล สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดระนอง พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า และนายสนิท วรปัญญา สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดลพบุรี นายชวาล มหาสุวีระชัย และนายชิต เจริญประเสริฐ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดศรีสะเกษ นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ และนายวีระศักดิ์ จินารัตน์ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุบลราชธานี ได้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๔๔ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตามวิธีพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยวิธีพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้โอกาสผู้ถูกร้องคัดค้านทุกคนมาให้ถ้อยคำและแสดงพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕ แล้ว ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งจังหวัดดังกล่าวข้างต้นทั้ง ๗ จังหวัด อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๔๔ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ตามคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๑/๒๕๔๔ ถึงที่ ๘๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ สรุปได้ดังนี้

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น กรณี นายกี สุกธีระ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายมงคล ด้านธานินทร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น แทนนายกี สุกธีระ ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยา กรณี นางพวงเล็ก บุญเชียง

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายสุวิทย์ วงศ์ศรีวงศ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยา ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ในเขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยา แทนนางพวงเล็ก บุญเชียง ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรณี นางสาวแว้วฒนะ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายชวลิต สมานมิตร นายปรีชา ผดุงจันทร์ นายสุทัศน์ อดิโรจนสกุล และนายประโกชน์ สภาวาส ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แทนนางสาวแว้วฒนะ ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง กรณี นายธรรมบุญ มงคล คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจาก นายคำภู เทวโลก และนายบุญรินทร์ กุลทอง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง แทนนายธรรมบุญ มงคล ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี กรณี พลเอก ศิริินทร์ ชูปกล้า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายมานิตย์ มาตยาคุณ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี แทนพลเอก ศิริินทร์ ชูปกล้า ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี กรณี นายสนิท วรรณปัญญา คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจาก นายมานิตย์ มาตยาคุณ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี และคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจาก นางสาวทองดี จั่นอยู่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี แทนนายสนิท วรรณปัญญา ผู้ถูกร้องเรียนและถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๗/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ กรณี นายชวาล มหาสุวีระชัย คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายนิวัฒน์ ภูมิวงศ์ นายเวียงชัย ศรีวิวัฒน์ นายไสว สดใส นายสุธรรม ปोंงกัน และนายประสิทธิ์ มีคุณ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ นายอรุณ โอหารส นายประเมษฐ์ มุขพันธ์ และนายสุธีระ พรหมเสนา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ แทนนายชวาล มหาสุวีระชัย ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ กรณี นายชิต เจริญประเสริฐ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจากนายนิวัฒน์ ภูมิวงศ์ นายเวียงชัย ศรีวิวัฒน์ นายไสว สดใส นายสุธรรม ปोंงกัน และนายประสิทธิ์ มีคุณ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ นายอรุณ โอหารส นายประเมษฐ์ มุขพันธ์ และนายสุธีระ พรหมเสนา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ แทนนายชิต เจริญประเสริฐ ผู้ถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี กรณี นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจาก นายบัณฑิต ลิมจิตรกร และนายอาทิตย์ ฤทธิผลง ผู้ร้องเรียน นายบัณฑิต ลิมจิตรกร นายนิคม สายสุวรรณ กับพวก รวม ๑๔ คน ผู้คัดค้าน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี แทนนายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ผู้ถูกร้องเรียนและถูกคัดค้าน

คำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๘๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี กรณี นายวีระศักดิ์ จินารัตน์ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งจาก นายพันธ์ บุญจบ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี แทนนายวีระศักดิ์ จินารัตน์ ผู้ถูกคัดค้าน

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) และ มาตรา ๑๔๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๑๐ (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๕ (๑) มีมติด้วยคะแนนเสียง เป็นเอกฉันท์ สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น ๑ คน เขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยา ๑ คน เขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑ คน เขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง ๑ คน เขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี ๒ คน เขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ ๒ คน และเขตเลือกตั้ง จังหวัดอุบลราชธานี ๒ คน ทั้งนี้ ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๘๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งถูกคัดค้านตามคำสั่งนี้ สิ้นสุดลง นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔ นายสนิท วรปัญญา พลเอก ศิริรินทร์ ชูปกล้า นางพวงเล็ก บุญเชียง นายทวี สุภธีระ นายวีระศักดิ์ จินารัตน์ นางสาววย แฉ้วฒนะ นายธรรมนุญ มงคล นายชิต เจริญประเสริฐ นายชวาล มหาสุวีระชัย และนายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ได้ยื่นคำร้องต่อประธาน รัฐสภา ขอให้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๘๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง คำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ฯ โดยให้เหตุผลสรุปได้ว่าคำสั่งคณะกรรมการ การเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะได้เพิ่มเติมเหตุที่ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา สิ้นสุดลง นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๓ กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจสั่งให้ สมาชิกวุฒิสภาพ้นจากตำแหน่งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ เป็นบทบัญญัติที่ขยายอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ จึงมีปัญหาเกี่ยวกับกรณี กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีคำสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๕/๕ และถ้าหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ มิได้ ประกอบกับคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยตรง

ประธานรัฐสภาเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ ในฐานะเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง

สมาชิกวุฒิสภา การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ สั่งให้สมาชิกภาพของผู้ที่ถูกคัดค้านทั้งสิบคนสิ้นสุดลง โดยผู้ที่ถูกคัดค้านดังกล่าว โต้แย้งว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจ และใช้อำนาจผิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น และรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยได้

ประธานรัฐสภาจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๔) และมาตรา ๑๔๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๑๐ (๓) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๕ (๑) และมาตรา ๕๖ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาทั้งสิบคนสิ้นสุดลงโดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ มิได้กำหนดเหตุสิ้นสุดดังกล่าวไว้ นั้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๓. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้ง โดยอ้างว่า มีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๔ และอ้างเหตุผลในการออกคำสั่งว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยมีได้ดำเนินการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๕/๕ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่การประกาศผลการเลือกตั้งนั้น เป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องของประธานรัฐสภาไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งชี้แจงสรุปได้ว่า

คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) จึงให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างเด็ดขาดที่จะดำเนินการเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเกี่ยวกับการประกาศผลการเลือกตั้งหากมีบุคคลใดซึ่งได้รับการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ต่อมา

ผู้คัดค้านการเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อในภายหลัง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าผู้นั้นหรือผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการโดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้งหรือได้รับเลือกตั้งโดยผลที่บุคคลอื่นหรือพรรคการเมืองกระทำการที่ไม่สุจริต รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๗ (๑) และ (๒) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

นอกจากนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงอีกว่า การตีความกฎหมายต้องตีความให้สอดคล้องกันและมีผลบังคับใช้ได้ทุกมาตรา ดังนั้นจะต้องตีความให้มีผลบังคับเสมอกันในกรณีของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ ด้วยเหตุนี้การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา จึงเป็นไปตามมาตรา ๑๓๓ หรือเป็นผลจากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔)

อีกประเด็นหนึ่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงคือ รัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ก็ไม่ได้มีการบัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ สิ้นสุดลงไว้ในบทบัญญัติว่าด้วยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ หรือมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เป็นการอธิบายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๔) คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเห็นว่าไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นคือ การที่ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าว เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรที่จัดตั้งโดยบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญได้บัญญัติถึงที่มา องค์กรประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ ตามคำร้องได้ระบุถึงปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งในประเด็นที่ว่า การวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ ในเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น จังหวัดพะเยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดระนอง จังหวัดลพบุรี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ตามรายละเอียดที่ปรากฏในคำร้องว่าใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นเมื่อประธานรัฐสภาเสนอเรื่องนี้พร้อมกับความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามคำร้องของประธานรัฐสภา ๓ ข้อ ที่ได้กล่าวไปแล้ว สามารถกำหนดเป็นประเด็นพิจารณาวินิจฉัยได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๖ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ และให้สมาชิกวุฒิสภาผู้ถูกคัดค้านการเลือกตั้งสิ้นสุดลง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๓. การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ โดยเหตุที่มีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๔ เนื่องจากมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยมีได้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๕/๕ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๖ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นนี้เป็นประเด็นเกี่ยวกับคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไปแล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๔ จึงไม่วินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

ประเด็นที่ ๒ การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้ถูกคัดค้านการเลือกตั้งสิ้นสุดลง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นนี้มีลักษณะคาบเกี่ยวกับประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไปแล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๔๔ แต่เพื่อความสมบูรณ์และชัดเจนจึงขอวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

ในการพิจารณาว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่า การใช้อำนาจดังกล่าวได้มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้หรือรองรับไว้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มาตรการนี้จึงให้อำนาจแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ปัญหาเมื่ออยู่ว่าเป็นการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนหรือหลังจากการประกาศผลรับรองการเลือกตั้งในเรื่องนี้จำเป็นต้องพิจารณาควบคู่ไปกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๗

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๗ บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง คัดค้านว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใดๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำลงไป ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งคัดค้านว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน”

เมื่อพิจารณาจากข้อความในมาตรา ๑๔๗ (๑) และ (๒) แล้วจะเห็นว่าในกรณี (๑) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน เมื่อมีผู้คัดค้านการเลือกตั้งซึ่งการคัดค้านนั้นมีได้ระบุว่าต้องเกิดขึ้นก่อนหรือหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ดังนั้น จึงอาจ

เป็นได้ทั้งก่อนหรือหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนในกรณี (๒) เป็นเรื่องที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว มาตรการนี้ไม่ได้ระบุไว้ให้ชัดเจนว่าเมื่อสืบสวนสอบสวนแล้วให้ดำเนินการอย่างไร เป็นแต่เพียงระบุว่าให้วินิจฉัยสั่งการโดยพลัน แต่เมื่อพิจารณาควบคู่ไปกับมาตรา ๑๔๕ (๔) แล้ว การดำเนินการตาม มาตรา ๑๔๗ เป็นผลให้ได้หลักฐานอันนำไปสู่การจัดการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๔๕ (๔) ได้ การวินิจฉัยสั่งการโดยพลันข้างต้น จึงเป็นการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยอาศัยบทบัญญัติในมาตรา ๑๔๕ (๔) ควบคู่กันไปด้วย ส่วนในกรณีสั่งให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้ถูกคัดค้านสิ้นสุดลงนั้น เป็นการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หลังจากที่ได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว การมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในกรณีนี้ ย่อมหมายถึงการมีอำนาจสั่งให้สมาชิกวุฒิสภาที่ถูกคัดค้านสิ้นสุดลงด้วย เพราะการเลือกตั้งใหม่จะมีขึ้น ไม่ได้ถ้าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาข้างต้นไม่สิ้นสุดลง มาตรา ๑๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ บัญญัติว่าเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งมีผลให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกคัดค้านสิ้นสุดลงจึงไม่ใช่เป็นการ บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งนอกเหนือไปจากที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การใช้ อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่และให้สมาชิกภาพของ สมาชิกวุฒิสภาซึ่งถูกคัดค้านสิ้นสุดลง จึงเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๓ การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ใหม่ โดยเหตุที่มีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๔ เนื่องจากมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมโดยมิได้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๕/๕ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

มาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ บัญญัติว่า “ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดกระทำการใดๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริต โดยผลของการที่บุคคลหรือ พรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของสมาชิกผู้นั้น มีกำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๘๕/๕ นี้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการใช้ดุลพินิจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาตรา ๕๐ ให้นำมาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาด้วยนั้น เป็นอำนาจที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาใช้หรือไม่ก็ได้ ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจตามมาตรานี้แล้ว ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง อำนาจตามมาตรา ๘๕/๕ นี้ เป็นอำนาจที่ถือได้ว่าเชื่อมโยงกับอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๗ โดยมาตรา ๑๔๗ นี้ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนสอบสวนในกรณีที่การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมหรือฝ่าฝืนกฎหมายและเมื่อสืบสวนสอบสวนแล้วให้วินิจฉัยสั่งการโดยพลัน การวินิจฉัยสั่งการดังกล่าวรวมถึงการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่ต้องให้เลือกตั้งใหม่ ถ้าเป็นการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็ต้องเป็นไปตามมาตรา ๘๕/๕ และอำนาจดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอย่างกว้างขวางเพื่อสามารถจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต และเที่ยงธรรม

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า

(๑) การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้ถูกคัดค้านการเลือกตั้งสิ้นสุดลง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

(๒) การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ โดยเหตุที่มีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๕๔ เนื่องจากมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยมีได้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ มาตรา ๘๕/๕ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ